

מסורת הש"ס

(א) מכות כב, (ב) [תמורה
-ד, (ג) [תגיגה יא,]
(ד) [מוספתא ע"ז פ"ט,
(ה) [לקמן ע"ב, (ו) שבוט
לו, (ז) [ברכות לא, קידושין
ח: וש"נ, (ח) [מוספתא ע"ז
פ"ט לקמן עד: (ט) [לקמן
ס, (י) [ע"ב, (כ) [בראשית
כ, (ל) [בס"א וגו,]

תורה אור השלם

1. וַיִּבְקֹשׁ שָׁם מִיּוֹת יוֹמָת
 בְּרוֹם יָרֵמָה בֶּן כֹּל הָעֶדְדָה
 גִּבּוֹר בְּאִזְנוֹ בְּקִנְיָנוּ בְּכִנְיָנוּ
 יוֹמָת: וַיִּקְרָא כֹד שׁוֹ
 2. מָה אָבִק אֶל כָּהֵן אֵל
 וַיִּקְרָא אָבִק אֶל עֹמֶר:^א
 בְּמִדְבָּר כֹּחַ
 3. אֲלֹהִים לֹא תִקְלַל
 וְיִשְׂרָאֵל בְּעֶפְצָךְ לֹא תִאָּר: שְׁמוֹת כֹּחַ
 4. וַיִּשְׁק: וַיְהִידֵךְ בְּכֹחַ
 אִירוֹן אֲדוֹד וַיִּבֶק חוֹר
 בְּדִלְתוֹ וַיִּתֵּן תֵּל אֶצֶל
 הַמִּבְּנוֹת מִיָּמִין בְּבֹאֹא יְהוֹ
 5. הַבְּתִיבָה שְׁמִיר הַחָף תִּתֵּן
 הַכְּתִיבָה שְׁמִיר הַחָף תִּתֵּן
 מַלְכִּים בִּי יֵבִי
 6. וְנִתְחַנַּת אֶת מִבְּחָתָם
 7. וְשִׁוְרֵם אֶת מִזְבְּחֵם
 8. וְאִשְׁרֵיהֶם תִּשְׁרֹפֶן בְּאֵשׁ
 9. וְתִסְלִי אֲלֵהֶם תִּגְדָּעוּן
 10. וְאֲבָדָם אֶת שְׁקֵם מִן
 11. הַתְּפֻסִּים הַזֶּה: לֹא
 12. תִּתְּשֶׁן כֹּחַ לִי
 אֲלֵהֶם:

דברים יב ג-ד
6. וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
נָקְבוּ בְּשֵׁמוֹת:
במדבר א יז
7. אֵת יִי אֱלֹהֶיךָ תִּירָא
וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבְשֵׁמוֹ
תִּשְׁבָּע:
דברים ו יג
8. וַיִּקַּב בֶּן הָאִשָּׁה
הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם
וַיִּקְלַל וַיְבִיאֵהוּ אֵל
מִשָּׁה וַשֵּׁם אָמוּם שְׁלֵמִית
בַּת דְּבִיר לְמִשָּׁה דָן:

וּקְרָא כִּי יֵא
9. הוֹצֵא אֶת הַמִּקְלָל אֶל
מַחֲוֹךְ לְמַחֲוֹךְ וְסִמְכוּ כָּל
הַשְּׂמָעִים אֶת יְדֵיהֶם עַל
רִאשׁוֹ וְרָגְמוּ אִתּוֹ כָּל
הָעָדָה:
10. וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תִּדְבֹר לֵאמֹר אֵיךְ
כִּי יִקְלַל אֶתְּךָ וְנָשָׂא
חֲטָאוֹ:
11. וְיֹצֵי יְיָ אֱלֹהִים עַל
הָאָדָם לֵאמֹר מָכַל
הָיָן אָבֵל תֹּאכֵל:
בְּרִאשִׁית ב' טז

גליון הש"ס

גמ' דאמר קרא ונוקב שם.
 עי' לקמן סו ע"א רש"י
 ד"ה צנקצו:

מוסף רש"י

איש איש כי יקלל בו
מה תלמוד לומר. מאחר
שעמית לכתוב ועקב שם ה'
מות יומת. ליכתוב איש איש
כי יקוב שם וגשא חטאו
וימות (שבועות לו). על
שם המיוחד. בן ארבע
אומיות דיו"ד ה"י (שם).
ועל הכינויין באזהרה.
אלהים לא תקלל (שם).

בצל יוס. כל זמן שהיו נושאין ונותנין בצנינו כלומר היו דנין עמהן וזדקקין ואמר יכה יוסי את יוס. האי כינוי לא מוכיח דבצריהם הקללה כלפי אחריס. ככאם זה שמדבר ומוקלל ותולה באתר חסר ליה כינוי בלשון חכמים ויש לו מקור בצטונו דק"ו (לה) וגם בלשון המקרא ואל אדם לא אכנה כי לא ידעתי אכנה (איוב לב). ולהכי נקט יוסי את יוסי דד' אותיות איכה כשם בן ארבע אותיות דלוינו חייב אלה על שם המיוחד דליינו שם בן ארבע אותיות ומוסד דהצטונו של יוסי כהצטונו של אלהים. ולהכי נקט יכה כי זה האי דיכא דילפינן לקמן דלוינו חייב עד שיכרך שם בשם: **נגמר הדין.** וצאו לומר חייב הוא לא היו יכולין להכרו על פי עדות ששמעו שהרי לא שמעו מפייהם אלא קללת כינוי: **אלא מוסיאין את כל אדם לחוק.** דגנאי הוא להשמיע ברכת השם לרבים: **וקורעין.** בגדיהם: **הוא מאחין.** עולמים וטעמה מפורש בגמרא: **אף אני.** שמעתי כמוהו וא"ל לחזור ולהזכיר ברכת השם: **גב' שם בשם.** גון יכה פלוני את פלוני או יקלל שם פלוני את שם פלוני: **ונוקב נקצו שם.** להכי אהדריה בהאי קרא לומר דף עד שיקוב שם בשם: **וממאי דמי ונוקב שם וגו' עד לא תפעוש** לשון קושיא הוא דאין מירין צינתיס: **מצרו.** שלא לתחוב סכין בלדקור נקב בשם הכתוב בקלף: **ואזכרם את שמם.** וסומך ליה לא תפעוש בן לה' אלהים: **בציעין שם בשם.** כדילף לעיל ובגמרא לא תשכח שם בשם שניקוב את שמו: **שני שמות אהרדי.** כתובים בשתי חתיכות קלף ויתנם זה על זה: **נוקב וחור ונוקב.** בסכין הוא ואין שם נוקב את שם חצירו ולאחר שניקוב העליון יקוב התחתון: **פרוש.** בצומותיו ופירוש: **לא שמה אזהרה.** ולא ענש עליה מיתה: **סרוייהו.** פרשי וצרכי וצדחה לא חמייב: **איש איש.** בצרכת השם כתוב איש איש כי יקלל אלהיו וגו': **ויקרא (כד): אינה אלא סיף.** דכתיב בהו (בדלית ט) **באדם דמו ישפך ומיתה אחרת לא הוצרכה צהה: והא מהכא נפקא.** דעכו"ם מוהרין על צרכת השם: **ה' ו צרכת המהיה** לקמיה' דרשין ויח' ה' אלהים וגו': **הא איש איש** כי יקלל אלהים ולרבות את הכנויים שיהו העכו"ם מוהרים על צרכתו כישראל דאי מהם יהוה אמינא שם המיוחד דוקא דכתיב ה' דהאי אלהים דצההו קרא לאזהרת ע"ז דרשין ליה לקמן (ע"ב): **ואוליאל דבי מאיר.** מתוקמא דמשיב ישראל על הכינוי ממאי קרא ואתא איש איש להשוות עובדי כוכבי ישראל

צבאל הני כנויים כגון אלהים שדי צבאל
לאלוהים הני השם הוא כדפרשין לעיל:
היהינו כנוי דלאו שם המיוחד וסמך
דכדכתיב ונוקב שם ה' וגו' והאי ונשא
מזהר שם המיוחד הני צבאל אלהים
נפפחאל לרבות את הכנויים ואליהו דרבי
רצנן על הכנוין צבאלה דבשראל מיי
צבכנוי: ור"מ. דלמר גר ואורה חייבין
פרשתא לכוין חיתרבו חף לכל ה
כישראל גר ואורה מאי חף ממעטי אי
והאיל חיתרבו חיתרבו: איש יאם למה
ואורה נפקי לרי מיישא ואי לרי יתכן נפ
דכדכתיב גבי צבימלך (בראשית כ) הני

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

בצדיקת עדים היו דנין אותן
אותם בנינו היאך אמר כך
כינוי השם קאמר אלא ב"ד
כל מי שמהפך דבריו ומדבר

*בכל יום דנין את ה'
 את יוסי נגמר הדין
 מוציאין כל אדם לר'
 שביניהן ואומר לו
 בפירוש והוא אומה
 תגליהן וקורעין ולא
 אני כמוהו והשלישי
גמ' *תנא עד שיברך
 אמר שמואל *דאמה
 בנקבו שם יומת ממ'
 דברוכי הוא דכתיב
 :ואוהרתיה מהכא *
 מיברזו הוא דכתיב
 :⁽⁶⁾ ואוהרתיה מהכא *
 תעשון כן לה' אלה
 וליכא ואימא דמנח
 להו ההוא נוקב וחי'
 דחייק שם אפימא ד
 חורפא דסכינא הוא
 שמיה הוא דכתיב *
 האנשים האלה אשר
 מהכא *את ה' אלה
 שם בשם וליכא וע'
 עשה ואוהרת עשה לה'
 אימא אמר קרא
 דנוקב קללה הוא ודי'
 לא סלקא דעתך דכר'
 ולא כתיב הוצא את
 מינה חדא היא תנו רב'
 איש ילרבות את הע'
 על ברכת השם כיע'
 אלא בסייף שכל מו'
 אינה אלא בסייף והי'

נפקא ^הזו ^ובברכת ה' ^דואליבא דרבי מאיר ^דלומר והלא כבר נאמר יומת יכול לא יהא חת תלמוד לומר איש ^באומרים ^על שם המצודה אמר רבי מיישא ^בדאמר קרא ^בכגד כאזנא אפילו בכינוי ורבי מאיר אכל עובד כוכבים בשר ורבי יצחק נפחא אליי דבעינן שם בשם אביי ^הויברכה תורה כלשון דינין וברכת השם ^ה

וְלֹא דָמוּ לְכוֹנִיִּים דְּמִתִּי
וְלֹא שֶׁ הַמִּיּוֹדֵה. דָּהָא כְּמִי
לֵהֱוֵה מִיתָה וְנוֹקֵשׁ שֶׁ ה' מוֹ
טַעֲלוֹ לֹא הָיָה מִיתָה אֲלֵא וְנִשְׂא
פִּיק דְּכָל אִמְתָּה לְשׁוֹן שֶׁרָרָה
מֵאִיר דְּמִשְׁמַע הָאֵל לִרְגֵלֵן פִּי
זוֹ עוֹבֵד כּוֹכְבִּים חִיִּב מִיתָה
בְּכַנּוּ וְעוֹצֵד כּוֹכְבִּים אַחֲרֵי
מִיּוֹד צִפְרָשָׁה וְצִקְלָה: וְר' יוֹ
מַעֲשׂוּתֵיהֶּוּ מִקְסָלָה לֹא אִינְטֵר
הֵי. בִּין לִר' מִיִּשָּׁא בִין לִר' יִצְחָק
לֵהֱוֵה לֹא אֲמַר לִרְגֵלֵן פְּטוּרִין:
עַל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר לָקַח הָיִיא

אִינְהָ אֵלֶּה סִיפֵי. וּלְקַמֵּן
גְּבִי תִמְרֵי הַוּלְיָאוּהוּ וְ
לֹא נִתְחַיֵּבָה לֹא צְדִינָה דִיד
מִיתָה כִּיבְמָה שְׁזִינְתָה אֲוֹקְמָ

דים בכינוי יכה יוס
הורגן בכינוי אלא
שואלזן את הגדול
אמור מה ששמעת
והדייגין עומדין על
חזין והשני אומר אף
ומר אף אני כמוהו:
שם בשם מנהגי מילי
קרא ונוקב שם וגו'
דהאי נוקב לישנא
האקב לא קבה אל
הים לא תקלל ואימא
ויקב חור בדלתו
בדתם את שמם לא
שם בעינא שם בשם
שמות אהרדי ובזע
ונוקב הוא ואימא
בינא ובזע בה ההוא
קא בזע אימא פרושי
קח משה ואהרן את
בו בשמות ואזהרתיה
תירא חדא דבעינא
הויא ליה אזהרת
שמה אזהרה ואיבעית
קב ויקלל למימרא
קא עד דעבד תרווייהו
הקובא את המקלל
הנוקב והמקלל שמע
איש מה ת"ל א⁹ איש
די כוכבים שמוזהרין
אל א⁷ ואינן נהרגין
האמורה בבני נח
מהכא נפקא מהתם

ש' אמר ר' יצחק נפחא
 בנא¹⁰ איש איש כי יקל
 ויגנוק שם ה' מות יו
 אלא על שם המיוחד
 יקלל אלהיו מכל
 כבוד במיתה ועל הכינוי
 שביד את השם
 גר ואזרח הוא דבעי
 האי כגר כאזרח מא
 סלקא דעתך אמינ
 רבנן האי כגר כאז
 עובר כוכבים לא בע
 בני אדם תנו רבנ
 גילוי עריות ושפי

תני יכה יוסי את יוסי דכ
והיינו שם מיוחד דכדי
יומת וקאי נמי אי
יכלל
ועל הכוונה
ז' (ס) נחמד קאי אלחסי
ר' זון על הכוונה פליגא
בגבר דאזכורא מדכדי
מאי איש ממאי קא
נפחא אליבא דרבנן
דמהיכא יחסי הא לא
נפחא אליבא דרבנן
מזל. יליף לזו לקמן [ע"ז]
גולה בעל בעלות בעל י

חנק והא דכתיב (צראשית לח)
ס דדינא הכי דאפילו מיתה
וכשהחמירו עליה לחייבה
כהן צצשריפה לפי שהיתה

דבֿן האַ אַמרי על הדינוֹן
 אַע"ג לזבֿי נח אַוהרתן וז
 כּיון דזשֿערל ליכא מיטה
 ע"ג למיטה מקרא
 שֿערל דיֿשרל לית צהו
 ו קשה מנא ליה דפליג רבי
 צי מיינין עובד כוכבים ממגר
 וכל אַקרא דאיש קאי דלא
 רבות את העובדי כוכבים
 ויזל דמכגר וכאורח לא
 לאו דמתרבי עובד כוכבים
 ומאיש איש לחודא לא הוה
 י לאו כגר וכאורח כיון
 ליכא מיטה וזל דבעי
 כּ איש לרבֿן למה לי לא
 דבעי נמי לר' מיישא דלא
 כלל אלא לר' יצחק אליצא
 אַיש בּי יקאָפּאָ למה א"י.

אינטערייך דערשיינט פארן מי
(פסחם 15:26) למי'ד מגדף היינו
ות כובעים אינטערייך כי יקלן
שמוע' דאינא כרת במצרך
דכתיב הכא ונשא חטאו
ל לעשות פסח ראשון חטאו
מגדף היינו מבין את השם
כרת דהידי דכתיב את השם
ונכרתה אינטערייך האי קרא
כרת לחלל פסח שני וי'ל
יש כי יקלן למי'ל דהי'ל
שא חטאו גבי ונוקב שם:
ויים באזהרה דכתיב אל'הים
תק'ל 55. וכי יקלן אתא
דשיין פסחם (שם): ואינא
ייין והא דקאמר באזהרה
ייתה ולא למעוטי כרת:
לאמר

אלא לרבותא הכינויין
שא חטאו מה תלמוד
נאמר ונוקב שם מות
ין לרבות כל הכינויין
רבי מאיר וחכמים
ופלגא דרבי מיישא
בנן חייב מאי טעמא
ם אבל עובד כוכבים
גר ואזרח בסקילה
יתרבו איתרבו קמ"ל
ד ליה גר ואזרח הוא
ם איש איש למה לי
מצות נצטוו בני נח
וגזל ואבר מן החי
רבי

ר' דניאל אהרן העדים צבינו
(שמות א): ר' יקלל אלהיו.
על שם המיוחד צמיטה.
לא תקלל קף על הכוין
וישאל. הא דאמר ר' יחזק
לחיו סבר אמר "ג דלמרי
ש"מ תהיו עובד כוכבים
לכני נח: הוואל ואישרבו.
די כוכבים פטורין מן הכנו
דבשנחא לר' מאיר קד"א
אלהים נפקא כנוים מגר
ובולן חזן נפשה המורסה
אורסה אין וקלמן מן:

עין משפט
נר מצוה

עו א מיי פ"פ מ'הלוט
עכ"ס הלכה ח קמג
לאזין טז:
עז ב מיי שס הל"ז:
עח ג מיי שס הל"ח:
עט ד מיי פ"ט מ'הל'
מ'ה'ס הלכה א ג
קמג לאזין טז:
פ ה מיי שס הלכה ד ופ"י
שס הלכה י
פא ו מיי פ"ב מ'הל'
עכ"ס הל"ז קמג
לאזין טז:
פב ז מיי פ"ב מ'הלוט
מ'ה'ס הלכה ג:
פג ח מיי שס הל"א:

רבינו חננאל

[illegible]